TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Quảng Ninh: Giáo dục truyền thống từ những không gian lịch sử

20:34 14/06/2026

Lịch sử không còn là những trang sách khô khan mà được kể bằng hiện vật và trải nghiệm tại Bảo tàng - Thư viện tỉnh Quảng Ninh. Với nhiều hoạt động tương tác sinh động, Bảo tàng - Thư viện tỉnh đang trở thành "phòng học mở", giúp thế hệ trẻ thêm hiểu, tự hào về lịch sử, truyền thống của dân tộc.

Với hơn 30.000 hiện vật, cùng các không gian trưng bày về lịch sử, thiên nhiên, ngành Than, văn hóa các dân tộc và chuyên đề Bác Hồ với Quảng Ninh, Bảo tàng tỉnh đang mang đến hành trình khám phá lịch sử địa phương trực quan, sinh động.

Trên thực tế, những năm gần đây Bảo tàng tỉnh đã triển khai nhiều mô hình giáo dục lịch sử, truyền thống. Từ chương trình "Giờ học lịch sử online" trong giai đoạn dịch Covid-19 (năm 2021), hoạt động giáo dục của bảo tàng đã mở rộng với các hình thức như "Em yêu lịch sử", "Giờ học lịch sử"... Các chương trình gắn với giáo dục địa phương, kết hợp tham quan hiện vật, trò chơi tương tác, trải nghiệm nghề truyền thống và ứng dụng công nghệ số. Qua đó, lịch sử được truyền tải sinh động hơn, giúp học sinh tiếp cận kiến thức bằng trải nghiệm và cảm xúc.

Học sinh Trường TH-THCS Hà Tu trải nghiệm giờ học về truyền thống lịch sử ở Bảo tàng - Thư viện Quảng Ninh (tháng 11/2025) (Ảnh: QMG)

Hiệu quả của mô hình được thể hiện rõ qua sức hút ngày càng lớn đối với học sinh. Năm học 2023-2024, năm đầu triển khai định kỳ, thường xuyên, cách làm này đã thu hút khoảng 20.000 học sinh các trường học trên địa bàn tỉnh đến tham quan Bảo tàng - Thư viện tỉnh. Riêng các chương trình giáo dục truyền thống như CLB "Em yêu lịch sử", "Giờ học lịch sử" đã thu hút hơn 2.500 học sinh tham gia...

Một trong những điểm nhấn của các chương trình giáo dục truyền thống tại bảo tàng là việc thường xuyên đổi mới chủ đề, tăng tính tương tác. Tiêu biểu là CLB "Em yêu lịch sử" với chủ đề "Trung thu trên đất mỏ" tổ chức từ ngày 2 đến 4/10/2025 tại 4 địa điểm trên địa bàn tỉnh, do Bảo tàng Lịch sử Quốc gia phối hợp với Bảo tàng - Thư viện tỉnh thực hiện, thu hút hơn 1.350 học sinh tham gia.

Điều tạo nên sức hấp dẫn của chương trình không nằm ở những bài giảng dài, mà ở cách tiếp cận gần gũi, giàu trải nghiệm. Thông qua các hoạt động như: "Theo dòng lịch sử - Danh nhân đất mỏ", "Lật mảnh ghép tìm di sản", "Đuổi hình bắt chữ", làm đèn lồng, rước đèn, phá cỗ... học sinh vừa được vui chơi, vừa tiếp nhận kiến thức về lịch sử địa phương, danh nhân, di sản văn hóa và những giá trị truyền thống của quê hương, dân tộc.

Nếu trước đây lịch sử chủ yếu được học qua ghi nhớ, thì nay học sinh tiếp cận kiến thức bằng hiện vật, trải nghiệm thực tế, trò chơi tương tác và công nghệ số. Việc trực tiếp khám phá hiện vật, câu chuyện lịch sử giúp các em dễ tiếp thu kiến thức hơn, đồng thời bồi đắp niềm tự hào về truyền thống quê hương.

Tour tham quan “Bảo tàng đêm - Hành trình di sản” sẽ góp phần tạo thêm các không gian trải nghiệm mới cho học sinh, sinh viên, người dân và du khách (Ảnh: QMG)

Không chỉ dừng lại ở các chương trình ngoại khóa ban ngày, năm 2026 đánh dấu thêm một bước chuyển mới trong hoạt động giáo dục truyền thống tại Bảo tàng Quảng Ninh. Từ ngày 30/5/2026, đơn vị triển khai thí điểm trong một tháng 3 sản phẩm, dịch vụ kinh tế đêm, trong đó có tour “Bảo tàng đêm - Hành trình di sản”. Cách làm này giúp người xem khám phá lịch sử, văn hóa, thiên nhiên và con người Quảng Ninh qua ánh sáng, âm thanh, trình chiếu chuyên đề, thuyết minh kết hợp mã QR và các hình thức tương tác hiện đại. Hoạt động diễn ra vào tối thứ Sáu, thứ Bảy và Chủ nhật hằng tuần, từ 17h đến 22h, mang đến những trải nghiệm mới cho học sinh, sinh viên và du khách.

Song song với đó, không gian “Đọc sách giữa kỳ quan” với hơn 2.200 cuốn sách về thiếu nhi, lịch sử - văn hóa, kỹ năng sống, văn học... cùng các hoạt động kể chuyện, vẽ tranh, hóa thân nhân vật cổ tích, giao lưu, trải nghiệm tương tác đã trở thành kênh tiếp cận lịch sử, văn hóa hấp dẫn cho thế hệ trẻ.

Khi lịch sử được kể bằng hiện vật, công nghệ, trải nghiệm thực tế, khoảng cách giữa quá khứ với thế hệ trẻ được thu hẹp. Những giờ học tại bảo tàng góp phần bồi đắp tình yêu quê hương, niềm tự hào về vùng đất mỏ và ý thức gìn giữ di sản, lan tỏa hiệu quả giáo dục truyền thống trong cộng đồng.

Trần Trang *(t/h)*